

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Гінкова З.В.

Науковий керівник - доц. каф. «Обліку, аналізу та аудиту», канд. екон. наук

Кірсанова В.В.

Повна та достовірна оперативна інформація про витрати на виробництво та реалізацію продукції необхідна на всіх етапах розвитку економіки. Серед науковців немає одностайної думки щодо організації аналітичного обліку операційних витрат та вибору баз розподілу накладних витрат при формуванні собівартості одиниці продукції.

Серед проблем обліку операційних витрат перш за все необхідно визначити питання класифікації операційних витрат та організації аналітичного обліку.

В П(С)БУ 16 «Витрати» наведена загальна класифікація операційних витрат, якою користуються всі підприємства, але для більш детального аналізу операційних витрат, тобто в даному випадку для аналітичного обліку операційних витрат необхідно обов'язково враховувати специфіку підприємства [1].

Більшість підприємств використовують інтегровану систему обліку, при застосуванні якої використовують спеціальні синтетичні рахунки: собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, до яких доцільно відкривати відповідні аналітичні рахунки згідно з ухваленою схемою деталізації інформації. Завдяки аналітиці можливо більш детально аналізувати операційні витрати підприємства.

Доповнення системи рахунків фінансового обліку аналітичними рахунками дозволяє суттєво підвищити оперативність облікових даних, а в результаті цього змінити підходи до управління витратами та фінансовими результатами діяльності підприємства [2].

Загальновиробничі витрати (ЗВВ) підлягають розподілу і їх відносять до непрямих витрат. Загальновиробничі витрати можуть бути як постійними, так і змінними. Розподіл на постійні і змінні витрати умовний і їхній перелік установлюється самим підприємством.

Підприємства можуть самостійно вибрати вимірник за базу розподілу витрат виробничої діяльності. Вибираючи критерій, необхідно пам'ятати, що він обов'язково повинний вказувати на зв'язок між загальновиробничими витратами і причинами, що впливають на них. Слід також зазначити, що на великих підприємствах, які займаються різними видами діяльності, що відрізняються складністю праці і ступенем механізації, доцільно застосовувати базу розподілу для кожного підрозділу окремо.

Серед пропозицій щодо класифікації та організації обліку накладних витрат необхідно виділити рекомендації з впровадження поглибленої номенклатури ЗВВ [3].

Номенклатура статей ЗВВ з рекомендованими базами розподілу наведена у таблиці (за джерелом [3] та власною розробкою).

Для вдосконалення методики обліку ЗВВ пропонуємо облік здійснювати за окремими статтями з визначенням у складі 91 рахунку субрахунків наступного змісту:

911 – витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання;

912 – витрати на утримання та експлуатацію майстерень, цехів та ін. виробничих підрозділів;

913 – транспортні витрати;

914 – витрати, пов'язані з управлінням виробництвом;

915 – витрати на обслуговування виробничого процесу.

Таким чином запропоновані рекомендації дозволять підвищити рівень аналітичності та оперативності прийнятих управлінських рішень відносно ЗВВ.

Таблиця – Методичні пропозиції з розподілу загальнопромислових витрат

№ п/п	Назва групи	Перелік статей	Характеристика витрат	База розподілу
1	2	3	4	5
1	Витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання	Витрати на утримання і експлуатацію виробничого обладнання	Вартість матеріалів, використаних на утримання та експлуатацію виробничого обладнання, утримання освітлювальної, опалювальної системи, водопостачання, енергозабезпечення та ін.	- пропорційно часу роботи обладнання з врахуванням його ремонтної складності; - пропорційно коефіцієнто-машиночасів; - при апаратних процесах розподіл можливо виконувати за прямим принципом.
		Амортизація	Амортизаційні відрахування від вартості обладнання та необоротних матеріальних активів загальнопромислового призначення	
2	Витрати на утримання та експлуатацію майстерень, цехів та ін. виробничих підрозділів	Витрати на утримання майстерень, цехів та ін. виробничих підрозділів	Витрати на опалення, освітлення, водопостачання та інше утримання виробничих приміщень	- пропорційно всій сумі основних витрат на виробництво з врахуванням раніше розподілених витрат на утримання та експлуатацію обладнання; - пропорційно заробітній платі виробників та витрат на утримання та експлуатацію виробничого обладнання; - пропорційно прямих операційних витрат.
		Утримання малоцінних і швидкозношуваних предметів	Вартість малоцінних і швидкозношуваних предметів загальнопромислового призначення, переданих в експлуатацію.	
		Амортизація	Амортизаційні відрахування від вартості цехів та ін. виробничих підрозділів	
3	Транспортні витрати	Витрати, пов'язані з транспортуванням виробів з приймальних пунктів до місць обробки	Транспортні витрати (вартість паливо - мастильних матеріалів, заробітна плата водіїв, амортизація транспортних засобів тощо) пов'язані з доставкою прийнятих замовлень з приймальних пунктів до місць обробки виробів	- пропорційно кількості реалізованих замовлень (кількість квитанцій та ін. первинних документів); - пропорційно обсягу перевезеного вантажу.

1	2	3	4	5
4	Витрати, пов'язані з управлінням виробництвом	<p>Витрати на оплату праці</p> <p>Відрахування на соціальні заходи</p> <p>Витрати на службові відрядження</p>	<p>Витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати працівникам апарату управління цехом та загальновиробничого персоналу</p> <p>Обов'язкові відрахування на державне пенсійне страхування, на державне соціальне страхування, страхові внески на випадок безробіття</p> <p>Витрати на службові відрядження апарату управління цехом та загальновиробничого персоналу, пов'язані з виробничою діяльністю</p>	- пропорційно сумі прямих операційних витрат та витрат на утримання та експлуатацію виробничого обладнання.
		Інші загальновиробничі витрати	Витрати, які носять загальновиробничий характер, а саме: оплата простоїв, послуги сторонніх організацій	
5	Витрати на обслуговування виробничого процесу	Витрати на обслуговування виробничого процесу	Витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю послуг і продукції	<p>- пропорційно обсягу виробництва в облікових цінах (або по плановій собівартості);</p> <p>- прямим методом.</p>

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 р. (із змінами і доповненнями)
2. Удосконалення аналітичного обліку витрат як один із факторів покращання фінансових результатів діяльності. – Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/Buhoblik/17595-1.html>
3. Організація обліку непрямих витрат на підприємствах / І.М. Бабин. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vsnau/2011_1/24Chudac.pdf